

ବୈଜ୍ଞାନିକ ନାମ

Meloidogyne graminicola (Golden & Birchfield)

ଏହା କଣ କରିଥାଏ

ଚେରଗଣ୍ଡି ସୂତଜୀବ ନିଜ ଜୀବନ ଚକ୍ରର ଦ୍ୱିତୀୟ ଅବସ୍ଥାରେ ଚେରର ଅଗ୍ରଭାଗ ଦେଇ ଗଛରେ ପ୍ରବେଶ କରେ ଓ ଅଳ୍ପତଃ ୪୧ ଘଠି ରହିଥାଏ । ମାଛ ସୂତଜୀବ ଚେର ମଧ୍ୟରେ ବଢ଼ିଥାଏ ଓ ଅଭିଭୂତା ମଧ୍ୟରେ ଅଣ୍ଡା ଦେଇଥାଏ । ପ୍ରାୟ ୭୨ ଘଠି ମଧ୍ୟରେ ଚେରରେ ଗଣ୍ଡି ହୋଇଥାଏ । ନବଜାତ ଶାବକ ମାଛ ସୂତଜୀବ ଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ଗଣ୍ଡି ମଧ୍ୟରେ ରହେ ବା ଚେର ମଧ୍ୟରେ ଗତି କରି ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନକୁ ଯାଇଥାଏ । ଏହା ଚେର ମଧ୍ୟରେ ନୂତନ ସ୍ଥାନରୁ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇଥାଏ ।

ଏହା କାହିଁକି ଓ କେଉଁଠି ହୋଇଥାଏ

ଚେରଗଣ୍ଡି ସୂତଜୀବ ଡିପ ଜମି, ଖାଲଜମି ଓ ଜଳମଗ୍ନ ଜମିରେ ଚାଷ କରାଯାଉଥିବା ଧାନ ଫସଲରେ ବିଶେଷ କ୍ଷତି ଘଟାଇଥାଏ । ଏହା ଜଳମଗ୍ନ ଅବସ୍ଥା ସହିତ ଭଲ ଭାବେ ଖାପ ଖୁଆଇପାରେ । ସହସ୍ରକ୍ରିଆ ସ୍ଥାନରେ ମେଘା ମେଘାହୋଇ ଅଣ୍ଡା ରହିବା ଓ ଦୀର୍ଘ ଦିନ ଧରି ଶାବକ ରହିବା ଯୋଗୁଁ ଏହା ସେପରି ଅବସ୍ଥାକୁ ସହ୍ୟ କରିପାରେ । ଚାରିମାସ ପରେ ଚେର ଗଣ୍ଡି ସୂତଜୀବ ଫଞ୍ଜ୍ୟା ଶୀଘ୍ର ହ୍ରାସ ପାଇଥାଏ । କିନ୍ତୁ କେତେକ ଅଣ୍ଡାପୁଞ୍ଜ ସହସ୍ରକ୍ରିଆ ଜମିରେ ୧୪ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜୀବିତ ରହିଥାନ୍ତି । ଏକ ମିଟର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଠିଆ ପାଣିଥିବା ଜମିରେ ଏହି ସୂତଜୀବ ୫ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜୀବିତ ରହିପାରେ । ଏହା ଜଳମଗ୍ନ ଅବସ୍ଥାରେ ଧାନ ଫସଲକୁ ଆକ୍ରମଣ କରିପାରେ ନାହିଁ; କିନ୍ତୁ ଜଳ ନିଷ୍କାସନ ହେବା ପରେ ଆକ୍ରମଣ କରିଥାଏ । ଏହା ଆକ୍ରାନ୍ତ ଗଛର ଚେରରେ ରହିପାରେ । ମାଟିରେ ୩୨% ଜଳାୟୁ ଅଂଶ ରହିଥିଲେ ଏହା ଭଲ ବଢ଼ିଥାଏ । ଧାନର ପିଲ ହେବା ଓ ଥୋଡ଼ ହେବା ଅବସ୍ଥାରେ ମାଟିରେ ଜଳାୟୁ ଅଂଶ ୨୦ ରୁ ୩୦% ଥିବାବେଳେ ଏହା ଭଲ ବଢ଼ିଥାଏ । ସୂତଜୀବ ପ୍ରତି ସମ୍ବେଦନଶୀଳ ଧାନ କିସମରେ ଏହାର ଫଞ୍ଜ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥାଏ ।

ଅନେକ ପ୍ରକାରର ପୋଷକ ଉଦ୍ଭିଦ ରହିଥିଲେ ଏବଂ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଋତୁରେ ପନିପରିବା ଚାଷ କରାଯାଉଥିଲେ ଏହି ସୂତଜୀବ ବଂଶବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଅନୁକୂଳ ପରିବେଶ କରିଥାଏ ।

କିପରି ଚିହ୍ନଟ କରାଯିବ

ସୂତଜୀବ ଉପସ୍ଥିତିକୁ ତଦାରଖ କରନ୍ତୁ ।

ଫସଲରେ ନିମ୍ନ ଲକ୍ଷଣମାନ ଅଛି କି ନାହିଁ ଦେଖନ୍ତୁ:

- ଚେରରେ ଆଙ୍କୁଡ଼ି ପରି ଗଣ୍ଡି ହେବା
- ନୂଆ କରି କଅଁଳି ଥିବା ପତ୍ର ଧାର ବଙ୍କା ହୋଇ ଅସୁନ୍ଦର ଦେଖାଯିବା
- ଗଛ ରୁଗୁଡ଼ିଆ ହେବା
- ଗଛ ପାଣ୍ଡୁର ଦେଖାଯିବା
- ଅଧିକ ଆକ୍ରାନ୍ତ ଗଛ ଶୀଘ୍ର ଫୁଲ ଆସିବା ଓ ଶୀଘ୍ର ପାକଳ ହେବା

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସୂତଜୀବ ଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟ ଏହିପରି ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯାଇଥାଏ । ଚେରଗଣ୍ଡି ସୂତଜୀବ ବିଷୟରେ ନିଶ୍ଚିତ ହେବା ପାଇଁ ଆକ୍ରାନ୍ତ ଗଛର ଚେରରେ ଆଙ୍କୁଡ଼ି ପରି ଗଣ୍ଡି ହୋଇଥିବା ନଜର କରନ୍ତୁ । ଚେରଗଣ୍ଡି ସୂତଜୀବ ଫଞ୍ଜ୍ୟା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ ଏହାକୁ ଚିହ୍ନିତ କରାଯାଇପାରେ । (ଚେରଗଣ୍ଡି ସୂତଜୀବ ଶାବକକୁ ଆକ୍ରାନ୍ତ ଗଛର ଚେରରୁ ବାହାର କରାଯାଇପାରିବ)

କିପରି ପରିଚାଳନା କରାଯିବ

ସମ୍ଭବ ହେଲେ,

- ସୂତଜୀବନାଶକ ପଦାର୍ଥ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ: ଉଦାହରଣ ସୂତଜୀବ ନାଶକ (ଧୂମକ ଏବଂ ଅଣଉଦ୍‌ବାୟୀ ସୂତଜୀବ ନାଶକ ଦ୍ୱାରା ମାଟିକୁ ଭିଜାଇବା)
- କାର୍ବୋଫୁରାନ ଦ୍ୱାରା ବିହନ ବିଶୋଧନ କରନ୍ତୁ
- ସୂତଜୀବ ପ୍ରତିରୋଧୀ ବିହନ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ । ଉପଲବ୍ଧ ଥିବା ଧାନ ବିହନ କିସମ ବିଷୟରେ ଜାଣିବା ପାଇଁ ନିକଟସ୍ଥ କୃଷି ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସହ ଯୋଗାଯୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୧୮.୭୫ କି.ଗ୍ରା. କାର୍ବୋଫୁରା ହାଇଡ୍ରୋକ୍ଲୋରାଇଡ୍ ୪% ଡବଲ୍‌ଜି ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।

ଚେରରେ ସୂତଜୀବ ଆକ୍ରମଣ ରୋକିବା ପାଇଁ:

- ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ଭାବେ ପାଣି ମଡାଇବା
- ଜଳମଗ୍ନ ଜମିରେ ଧାନ ତଳି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା
- ଫସଲ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଅବଲମ୍ବନ କରିବା

ଅଧିକ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଦେଖନ୍ତୁ :

ଧାନ ଫସଲ ପଛତି ଆଧାରିତ ଜ୍ଞାନ ଭଣ୍ଡାର www.rkbodisha.in

ଚେରଗଣ୍ଡି ସୂତଜୀବ ଦ୍ୱାରା ଆକ୍ରାନ୍ତ ଗଛର ଚେରରେ ଗଣ୍ଡି ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି

ଓଡ଼ିଶାରେ ଧାନ ଆଧାରିତ ଫସଲ ପଛତିର ଉତ୍ପାଦିକତା ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ କୃଷକଙ୍କ ଆୟ ବୃଦ୍ଧି

Website: www.rkbodisha.in , Email: contact@rkbodisha.in

